

Василю Максимовичу Морозу 75 років

2 лютого 2017 р. виповнилося 75 років Василю Максимовичу Морозу – відомому нейрофізіологу, педагогу, організатору освіти, віце-президенту Українського фізіологічного товариства.

Василь Мороз народився 1942 р. у селі Озеро Немирівського району Вінницької області. Переживши важке повоєнне дитинство (батько Василя загинув на фронті), закінчивши середню школу та попрацювавши декілька років робітником, В. М. Мороз у 1961 р. вступив до Вінницького медичного інституту ім. М. І. Пирогова. Вже під час навчання в інституті виявилися неабиякі здібності Василя до наукової роботи. Попрацювавши після закінчення інституту терапевтом у дільничній лікарні містечка Шпиків Вінницької області, В. М. Мороз у 1968 р. був прийнятий до Вінницького медичного інституту ім. М. І. Пирогова на посаду асистента кафедри нормальної фізіології. Вся його подальша діяльність пов'язана саме з цим інститутом (у наш час – Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова). З 1991 р. В. М. Мороз протягом 24 років очолював кафедру нормальної фізіології, а з 1988 р. є ректором даного навчального закладу. В 1972 р. В. М. Мороз захистив кандидатську дисертацію, у перебігу виконання якої він досліджував електричні реакції

кори мозочка на звукову стимуляцію, а в 1983 р. він став доктором медичних наук, блискуче захистивши дисертацію «Інтегративна функція мозочка, базальних гангліїв і моторної кори в програмуванні й регуляції рухів». Під його керівництвом у Вінницькому медуніверситеті реалізується широка програма досліджень у царині нейронаук. Вивчається роль структур головного мозку в керуванні поведінковими реакціями цілісного організму, зокрема досліджуються функції центральних механізмів програмування та контролю довільних рухів. Особлива увага в цьому аспекті приділяється нейронним механізмам асоціативної та моторної кори, латерального гіпоталамуса, певних таламічних ядер, мигдалеподібного тіла, гіпокампа. Вивчаються механізми інтегративної активності головного мозку при керуванні локомоцією. В лабораторіях Університету розроблений комплекс методичних прийомів, скерованих на реєстрацію активності окремих церебральних нейронів під час реалізації вільної рухової поведінки тварин. Важливим напрямком наукових пошуків є розробка проблем інтегративної медичної антропології з особливою увагою щодо ролі ЦНС у реалізації адаптаційних феноменів та процесів реабілітації. У Вінницькому медуніверситеті ство-

рено науково-дослідний центр, який став базою Міжнародної академії інтегративної антропології (з 1997 р. В. М. Мороз є незмінним Президентом цієї академії).

Під керівництвом В. М. Мороза у Вінницькому медичному університеті створена ефективна наукова школа, яка здатна вирішувати серйозні наукові питання. Під керівництвом В. М. Мороза було підготовлено 21 доктора та кандидата наук. Він є автором/співавтором більше 300 наукових робіт, у тому числі монографій, чотирьох підручників, 26 винаходів та більш як 20 посібників із фізіології. Останні ефективно використовуються в роботі не тільки Вінницького медичного університету, а й інших вищих навчальних закладів України. Його учні плідно працюють в Україні на високих наукових, адміністративних та педагогічних посадах. В. М. Мороз є редактором та членом редакційних колегій низки наукових журналів, у тому числі міжнародних.

Одним із визначних досягнень Василя Мороза є розробка комп'ютерної програми «СКІФ». Вона являє собою нову унікальну технологію моделювання процесів життєдіяльності організму людини на рівні клітини, органа, системи й організму в цілому. Із застосуванням цієї програми можна успішно прогнозувати результати лікувально-діагностичного процесу для конкретного пацієнта (з урахуванням провідної ролі ЦНС), обирати та коригувати тактику лікування. Програма може ефективно використовуватись у педагогічному процесі.

Важливим аспектом діяльності В. М. Мороза є налагодження успішних контактів та співробітництва з медичними факультетами відомих університетів та інститутів зарубіжних країн. Слід також вказати, що на факультетах Вінницького медуніверситету навчаються більше 2000 іноземних громадян із 67 країн світу.

Успішну наукову та педагогічну роботу В. М. Мороз поєднує з не менш успішною суспільно-громадською діяльністю: протягом багатьох років він обирався депутатом Вінницької обласної ради, є членом колегії Міністерства охорони здоров'я України та членом ДАК Міністерства освіти та науки України.

Наукова, педагогічна та суспільна діяльність В. М. Мороза високо оцінена. Він має звання Заслуженого працівника науки та техніки України, нагороджений орденом Ярослава Мудрого, а в 2003 р. удостоєний високого звання «Герой України» із врученням ордена Держави.

Василь Максимович Мороз є гідним державним діячем-патріотом, який творчо шукає й успішно знаходить шляхи до втілення в Україні в житті найкращих світових досягнень науки та вищої медичної освіти. Бажаємо ювілярові міцного здоров'я, щастя, удачі, невичерпної енергії та творчої наснаги.

Учні, колеги, друзі